

UZASADNIENIE

Projektowana uchwała Rady Ministrów zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 ma na celu umożliwienie bardziej efektywnego wydatkowania środków przewidzianych w Programie i wyeliminowanie problematycznych kwestii zidentyfikowanych w początkowej fazie jego realizacji w roku 2025.

Projekt przewiduje nowelizację uchwały nr 72 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (M.P. poz. 541) w zakresie załącznika „Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026”. Zmiany mają charakter punktowy i dotyczą kluczowych kwestii, zidentyfikowanych w toku realizacji Programu w 2025 r. Zmiany dotyczą następujących kwestii:

1. W pkt. 6 załącznika do uchwały uszczegóławia się zapisy dotyczące procesu opiniowania inwestycji realizowanych przez wojewodów przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego, a następnie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Przy obecnym brzmieniu zapisu pojawiły się wątpliwości interpretacyjne dotyczące zakresu inwestycji, które podlegają opiniowaniu. Proponuje się uszczegółowienie zapisu poprzez wskazanie, że opiniowaniu podlegają inwestycje budowlane oraz zakupy inwestycyjne o wartości powyżej 50 tys. zł. Ponadto Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego powinien opiniować inwestycje w uzgodnieniu z przedstawicielem Sił Zbrojnych RP – właściwym miejscowo przedstawicielem Brygady Obrony Terytorialnej.
2. Ilości zasobów i sprzętu wskazane w załączniku nr 1 w szczegółowych zadaniach w poszczególnych obszarach są ilościami minimalnymi i mogą być zwiększane. W tabeli stanowiącej załącznik do projektu - w szczególności w obszarze trzecim - „Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej” wskazano ilość sprzętu przewidzianego do zakupu w ramach Programu. Nowelizacja wprowadza zasadę, zgodnie z którą wielkości te są wielkościami minimalnymi, nie zaś maksymalnymi i w ramach wolnych środków można zwiększyć ilość nabywanego sprzętu. Powyższe nie wpłynie na łączną wysokość środków wydatkowanych na zakupy.
3. W tabeli stanowiącej załącznik do projektu w obszarze trzecim w działach 1-5 i 7 w kolumnie: „Organy, podmioty i działy administracji rządowej realizujące zadania OLiOC” uzupełnia się katalog podmiotów realizujących zadania ochrony ludności i obrony cywilnej o podmioty ochrony ludności. Zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907) podmioty ochrony ludności wykonują zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach swojej właściwości. W ramach obszaru 3 Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej zaplanowano ich doposażanie, natomiast nie zostały one wskazane w katalogu podmiotów realizujących zadania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
4. W tabeli stanowiącej załącznik do projektu w obszarze czwartym w dziale 1, 2 i 4 uszczegóławia się opis zadań do realizacji: w dziale 1 uzupełnia się zadania o zakup pomocy dydaktycznych, w tym toreb z wyposażeniem do udzielania pierwszej pomocy oraz zakup czujek dymu do prowadzenia akcji edukacyjno-profilaktycznych, w dziale 2 uzupełnia się zadania o zakup pomocy szkoleniowych, a w dziale 3 o finansowanie działań promujących realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Uzupełnienie opisu zadań pozwoli na uniknięcie wątpliwości co do możliwości finansowania w ramach Programu zakupu pomocy dydaktycznych i szkoleniowych wykorzystywanych w trakcie działań edukacyjnych, profilaktycznych i szkoleniowych. Czujki dymu oraz tlenku węgla będą wykorzystane w programie edukacyjno-profilaktycznym mającym na celu poprawę bezpieczeństwa pożarowego na terenach wiejskich, połączonym z montażem czujek w domach określonych w grup ludności.
5. Uszczegóławia się zapisy dotyczące realizacji zadań o charakterze obronnym, finansowanych zgodnie z art. 155 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej)

w ramach Programu OLiOC jako infrastruktury podwójnego wykorzystania, powiązanej z realizacją Narodowego Programu Odstraszania i Obrony „Tarcza Wschód”:

- w obszarze 2 w dziale 1 dodaje się zadanie dotyczące budowy obiektów magazynowych i miejsc składowania jako infrastruktury podwójnego wykorzystania (na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej i realizacji Narodowego Programu Odstraszania i Obrony „Tarcza Wschód”),
 - w obszarze 3 w dziale 2 dodaje się zadanie w zakresie doposażenia w samochody pożarnicze i sprzęt do działań ratowniczych jednostek organizacyjnych Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej,
 - w obszarze 4 w dziale 6 dodaje się zadanie dotyczące budowy ośrodków lub miejsc szkolenia jako infrastruktury podwójnego wykorzystania na potrzeby szkoleniowe ochrony ludności i obrony cywilnej oraz pododdziałów wojskowych - tym szczególnie jednostek WOT,
 - w obszarze 5 w dziale 2 dodaje się zadanie dotyczące budowy wież przeciwpożarowych (wraz z urządzeniami do wykrywania i lokalizacji pożarów) jako infrastruktury podwójnego wykorzystania na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej (ochrony przeciwpożarowej) oraz rozpoznania zagrożeń z powietrza w ramach Narodowego Programu Odstraszania i Obrony „Tarcza Wschód” (wykrywania, ostrzegania i śledzenia w ramach realizacji funkcji przeciwwzaskoczeniowej).
6. Wprowadza się możliwość przenoszenia w 2025 r. wydatków między obszarami: pierwszym - „Obiekty zbiorowej ochrony”, drugim - „Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw” i trzecim - Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej”. Obecnie możliwe jest łączenie wydatków z działów obszaru pierwszego i drugiego. Dla uelastycznienia wydatkowania zasadne jest również przenoszenie wydatków z i do obszaru trzeciego. W tym przypadku również nie wpływa to na łączną wysokość wydatków.

Uelastycznienie zasad wydatkowania środków pozwoli na racjonalny zakup większej ilości zasobów ochrony ludności – w tym zasobów magazynowych dla organów i podmiotów ochrony ludności oraz zapasów, które będą mogły być wykorzystane w sytuacji zagrożenia. Doposażenie podmiotów ochrony ludności (np. straży pożarnych) pozytywnie wpłynie na stopień realizacji zadań oraz poziom bezpieczeństwa obywateli.

Proponowana nowelizacja nie zmienia łącznego limitów środków przewidzianych na realizację zadań Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, a jedynie zmienia zasady ich wydatkowania i łączenia grup wydatków. Tym samym ustawa nie ma wpływu na sektor finansów publicznych.

W celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej MSWiA.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej przewiduje szczególny tryb uzgodnienia uchwały w sprawie Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. Zgodnie z art. 156 ust. 4 projekt Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej:

- 1) podlega uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Przewodniczącym Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;
- 2) jest opiniowany przez Rządowy Zespół Ochrony Ludności i Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt uchwały nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt uchwały nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana regulacja nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana regulacja nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.